

7. SINIF TÜRKÇE DERSİ

TAM ÖĞRENME ÇALIŞMASI

EK FİİL (EK EYLEM)

KONU ANLATIMI

EK FİİL (EK EYLEM)

İsim ve isim soylu sözcüklerin yüklem görevinde kullanılmasını sağlayan, ayrıca eklendiği çekimli fiilleri, birleşik zamanlı fiil yapan ek biçimindeki yardımcı eyleme **ek fiil (ek eylem)** denir.

1. İsim Soylu Sözcükleri Yüklem Yapmak

İsimler ve isim soylu sözcükler (zamir, sıfat, zarf, edat) ek fiil olarak cümlede yargı bildirir duruma gelirler, yüklem olurlar.

* İsim soylu sözcüklerin ek fiil olarak yüklem oldukları cümlelere isim cümleleri denir.

İsim cümlelerinde ek fiil, dört kiple çekimlenir:

Görülen (Bilinen) Geçmiş Zaman (idi)

Dün hava çok soğuktu.

Duyulan (Öğrenilen) Geçmiş Zaman (imiş)

En çok istediği hediye, cep telefonuymuş.

Geniş Zaman (idir)

Buraya çöp dökmek yasaktır.

Şart Kipi (ise)

Hastaysanız doktora gidiniz.

Ek Fiilin Olumsuzu

İsim cümlelerinde ek eylemin olumsuzu “değil” edatıyla yapılır.

Bayramda yollar kapalı değilmiş.

Ek Fiilin Soru Şekli

Ek fiilin soru biçimi de diğer fiillerde olduğu gibi “mi” soru edatıyla yapılır.

En sevdiğin mevsim yaz mıdır?

2. Basit Zamanlı Fiilleri Birleşik Zamanlı Yapmak

Basit zamanlı (sadece bir kip eki almış) fiiller, ek fiil olarak birleşik zamanlı (birden fazla kip eki almış) fiil olurlar.

Fiilin birleşik zamanlı olması demek iki kip ekinin yan yana gelmesi demektir. Birleşik zamanlı fiillerde ikinci kip eki her zaman ek fiildir.

Fiil cümlelerinde ek fiil, üç kiple çekimlenir:

Ek Fiilin Hikaye Birleşik Zamanı (idi)

Bu kitabı okumalıydık.

Ek Fiilin Rivayet Birleşik Zamanı (imiş)

Arkadaşlarını son bir kez görseymiş.

Ek Fiilin Şart Birleşik Zamanı (ise)

Bu bisikleti sevdiyse alsın.

ALİŞTIRMA

Aşağıdaki cümlelerde yer alan ek fiilleri bulunuz hangi görevde kullanıldığını altlarına yazınız.

Örnek: En sevdiği derslerden biri Türkçeydi.

İsimi yüklem haline getirmiştir.

Öğretmenimiz proje yapmamızı istemişti.

Kargomuz geldiyse alıp buraya getirin.

Hakemin faul verdiği pozisyon penaltıydı.

Çok güzelmış teleferikle gezinti yapmak.

Bu konuda tüm bildiklerini söylemeliymiş.

Az önce arkadaşlarıyla kahvaltıda'ydı.

Çocuk kitabını bir haftada bitirecekti.

Buraya geleceksen, markete uğrayıp ekmek al.

Ahmet'in yazısı birinciliği hak eden bir yazıydı.

Bu yılki en iyi etkinlik Bilim Şenliğidir.

Çocuklar dersler hakkında konuşuyormuş.

ETKİNLİK

Aşağıdaki boşlukları uygun kelimelerle doldurunuz.

Ek fiilin görevi vardır. Bunlardan birincisi yüklem yapmak, ikincisi fiilleri zamanlı yapmaktır.

Sabah erken kalkmıştı. Cümlesinde çekimli fiili fiil haline getiren kullanılmıştır.

Aşağıdaki isime ek fiil getirerek yüklem yaptığınız dört tane cümle yazınız.

Anlayışlı : (Kullanacağınız ek fiiller) - sa -mış - dı - dır

.....

.....

.....

.....

Aşağıdaki fiilleri birleşik zaman yapan ek fiille birlikte çekimlediğiniz cümleler yazınız.

Koş-
.....

Uyu-
.....

Aşağıdaki cümlelerden ek fiil bulunanları işaretleyiniz.

- [] Bayrağı balkona asmışlardı.
- [] Dışarıya çıkacaksan önce ödevlerini yapmalısın.
- [] Haritada Ankara'nın yerini gösterdi.
- [] Elinde tuttuğu arkadaşının çantasıydı.
- [] Kompozisyon yazarken başlığı unutmuş.
- [] Sınıfa yeni gelen öğrenci Giresunluymuş.
- [] Şimdi balkonunda bulmaca çözüyordur.
- [] Karşı köyün muhtarını hemen bulmalıydı.

TEST

Çekil, bu gölgeli yollarda gezinme
Bahar, bakışların yine pek sarhoş.
Yanılıp gönlüme misafir inme
Kapısı kilitli, mihrabı bomboş.

1- Bu dördüğüün hangi dizelerinde “ek fiil” vardır?

- A) 1-2 B) 2-3 C) 3-4 D) 2-4

2- Aşağıdakilerin hangisinde ek eylem kullanılmamıştır?

- A) İyilikler, dostlukların başlangıcıdır.
B) Ebedî bir dostluktur her iyilik.
C) Kötü insanlar, toplumun yüz karasıdır
D) Borç yiyen kesesinden yer.

3- Aşağıdaki cümlelerde hangisinin yüklemi ek fiildir?

- A) Keşke söyleseydik bunu onun yaptığını.
B) Çoktan razıymış onun şartlarına.
C) Benimle konuşabilirdin bu konuyu.
D) Elindeki bastonla kapıya iki kez vurdu.

4- Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ek fiil vardır?

- A) Bu gün çok iyiyim
B) Bir de ben göreyim.
C) Eve erken döndü
D) Soruyu bir tek ben bildim.

5- Aşağıdaki cümlelerin hangisinin yüklemi ek fiil almış bir isimdir?

- A) Kendisine biraz olsun ilgi göstermiş
B) Nihayet onu yakaladılar.
C) Tek amacım buydu.
D) Herkes bize yaklaşmaya çalışıyor.

6. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde ek-fiil kullanılmamıştır?

- A) Durun ben de geliyorum.
B) Test sonuçları biraz sonra açıklanacakmış.
C) Bana verdiği sözü unutmuştu.
D) Bana yalan söyleyen o değil.

7. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin yüklemi ek-fiilin geniş zamanıdır?

- A) Babam evde yoktu.
B) Dün çok huzursuzdun.
C) Bugün oldukça neşelisin.
D) Bu ceket bana darmış.